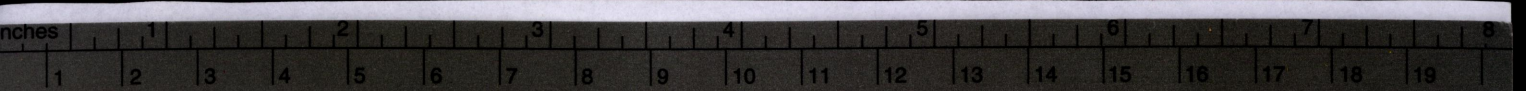
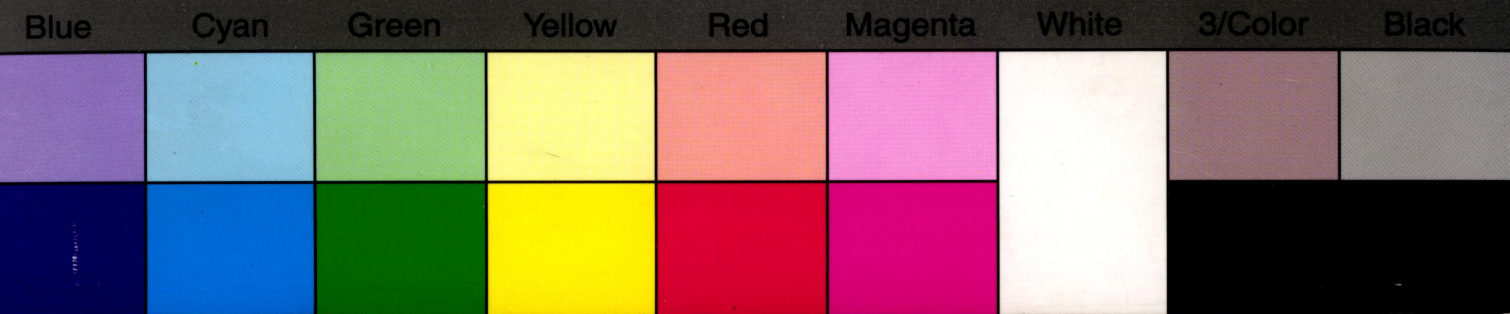

RMI. O 8.

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

2002
R
2003

Rövid Irás.

MELYBEN

MEG BIZONYET-
TATIC, HOGY A PAPA
nem Antichristus. De azoc, a
kic üret annac neuezic, az
Antichristusnac
tagiai.

Irta Telegdi Miklos, Pechi
püspóc.

Sz: Iudas Apostol.

Ezec a Birodalmat meg vtallyac,
es a meltofogot szidalmazzac.

Nyomtattatot, Nag' szombat-
ba 1580. estendóbe.

1591

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

Rõvid Irás.

MELYBEN

MEG BIZONYET-
TATIC, HOGY A PAPA
nem Antichristus. De azoc, à
kic ütet annac neuezic, az
Antichristusnac
tagiai.

Irta Telegdi Miklos, Pechi
püspóc.

Sz: Iudas Apostol.

Exec à Birodalmat meg vtallyac,
es à meltosagot szidalmazzac.

Nyomtattatot, Nag' szombat-
ba 1586. estendõbe.

1191

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

AD LECTOREM CHRISTIANVM.

Perdit ut infirmum uigiles pecus ecce ministros,
 Quid spectas? mansit, præda relicta lupis:
 Reddita demonstrant Argi solatia Christi
 Quante molis erat restituisse gregem.
 Dum tamen insonnis uexatum pastor ouile
 Seruat, inhumanas non timet agna feras.
 Ista diu obseruant, magno sudore recepti
 Errores: an hos esse putamus oues?
 Vnius in summi exitium pastoris adaucti
 Concurrunt, casum quilibet esse uelint
 Hinc ubi custodem, stabili quem numine Diui
 Firmarunt, dubitant tollere, fraude, lue.
 Impia cum ueris passim commenta recidunt
 Spargentes uulgo dogmata falsa leui.
 Sed uigilat, uigilantq; sui sine sine ministri,
 Euellens sparsos, ad sua damna, dolos.
 Inte: nunc alios, resonans pars maxima regni
 Ecce Telegdinus, detegit insidias
 Res tua plebs agitur, summo sacrata tonanti,
 Si qua manet pietas, hæc documenta cape.
 Aspice ut aduersis nutans Ecclesia sacris
 Pontificem summum credidit esse ducem.
 Illius en agni clauso stabulantur ouili
 Et carpunt læti, papula nota, greges.
 Non doctrina recens, stabiles hos fascinat agnos:
 Si placet amissum regrediare pecus.

Lucas peccati Pannonius.

M. ACADEMIA
 KÖNYVTÁRA

HOGY A PAPA
 nem Antichristus.

AZ Luter Marton Schola
 iabol tamadot Prædicato
 roknac semmi szaiokban es nyel
 ueken gyakrabban nem forog
 mint az, hogy à Papa Antichri
 stus. Oka peniglen nemegeb
 annac, hogy az anyaszenteghaz
 nac fõ pásztorat karomlyac es il
 lyen neuel illetic, hanem chac ez,
 hogy à köffeggel ütet könniebb
 meg vtaltathaszac. Mert chac à
 neueis iszonyu az Antichristus
 nac, es minden valaki à Christust
 esmeri es vallya, vtallya ütet, vgy
 mint Vranac ellenseget. Latuan
 azert hogy semmikeppen has
 mareb à Papa ellen fel nem

Miert karõ
 lyac Papat
 à Luterec.

A z indets

HOGY PAPA

indethatnaiac è vilagot, mintha
 ezt el hitetnçie az emberekkel,
 hogy ű à Christusnac ellenße,
 minden tehetsgekel azon van
 nac, hogy mindenekkel el hitesse,
 hog senki nem egyeb hanem à
 Romai Pùspóc amaz Antichri-
 stus, melyrul Daniel Propheta,
 Christus az Euangeliomba, sz:
 lanos az ű latsirul irot kőnuebe,
 es sz: Pal Apostol az ű leuelé-
 ben, szollottanac.

Ezecellen meg mutatom en
 mostan, először azt, Hog à Pàpa
 nem Antichristus: Masodszor
 hogy azoc à kic Papat annac ne-
 uezie, az Antichristusnac tagjai.

Az Elsőrul

Elég

NEM ANTICHRISTVS.

E leg beuen szollottam az An-
 tichristusrul, à szent harmo-
 sag napia vtan valo huszon ötöd-
 dic valarnapi prædicatioban. Ho-
 lot aztis meg mondtam, hogy
 noha minden hamis Propheta,
 sőt minden ember valaki vag* tu-
 domañaba, vagy eletébe ellenke-
 dic à Christussal, Antichristus-
 nac mondatic: Mind az által à
 többi közöt, eg bizonyos, igen
 gonofs, chalárd, hitetõ, hamis, es
 kegetlen ember tamad vilag ves-
 gezeti elõt, kiaz Isten egházat
 fokcal inkab meg haborettya es
 nomorettya, hogy sem mint va-
 laha egyeb időkben haborettatot
 es nyomorettatot volna: Ki vgan
 szinte pusztasagnac iszonusaga,
 az az, à hitnec es Isteni tisztelet.

Antichristus
 ki legyen.

Antichristus
 sò keppen,
 egy leszen.

A 3 nec

Dan: 9. 11.

12.

Matth: 24.

Apo: 13.

2. Tefs: 2.

HOGY PAPA

nec pusztetoiá leszen. Es annac
okáert, vgy mint az, à ki leg in-
kab fog ellenkednià Christuffal,
fõ keppen à hiuattatic Antichri-
stusnac, es ù rùlla szollanac mind
Daniel az ù iouendõ mondasá-
ban, mind CHRISTVS az Euan-
geliomban, mind szent Ianos az
ù lataliban, s-mind szent Pal A-
postol az ù leuelében. Es nem pa-
páruul. Mert nem egy papa volte-
leitül fogua eddig az anaszenteg-
házban, hanem többen voltanac
két szaznal, es ki tudgya még
hany leszen, még è vilag el-
vegeztetic.

Ha ki peniglen tagadgya azt,
hogy egy bizonyos személyt ne-
uez az iras Antichristusnac, nyif-
sa fel szemeit, es tekenche iol meg
mit

NEM ANTICHRISTVS.

mit beszél Christus szent Ianos
nal az Antichristus felöl, es meg
erti abbol, hogy vgy vagyon
à mint en mondom. Imígyen
szol azért vrunc à Sidoknac. En
iöttem az atyamnac neueben, es
nem vöttetec engemet: Ha más
iouend az ù tulaidon neube, azé
veszitec. Kettörül emlekeziec.
Egyrul magáruul, kit nem vöt-
tenec, masruul olyruul, kit veszne-
c à Sidoc.

Az kedig nem egyeb leszen
hanem az Antichristus, az lsten-
nec lelkeuel tellyes regi szét
Doctoroknac magárazattyoc
szerent. Mert Ireneus nyiluan ies-
lenti hogy ot iduózetõnc az An-
tichristufrul emlekeziec, es azt
iria hogy azért mondgya másnac

A ↑ ütet,

Dan: 9. 11.

12.

Mathe: 24.

Apo: 13.

2. Tes: 2.

Papa több
nolt, egy-
nel.

Ioan: 6.

Lib: 4: con:
Hereses.

Hom³ 15^a
in Ioan³

ütet, miuel hogy idegen ü tülle es
tellyességgel külömbözö. Arany
szaiu szent Ianosis hasonlatost ir
ehez, monduan. Vallyon kit
mond vrunc hogy nem az ü attya
neuebe fog iüni? Az Antichris³

Ep³ ad Al³
gastam,
questi 11.

ust. Szent Hieronimus azonkep³
pen. Az Antichristusrul szol
vgymond, imigyen à CHRISTVS:

In Io³ lib: 3.
c: 6.

In Dan:

Ha más iouend az ü tulaidon ne
uebe, azt veszitec. Annac fölöt³
te Cyrillus Alexandrinus es The³

Sz: Pál m³
dása, az
egy antichri
stusrul.
2. Tesz: 2.

odoretus, ükis azon ertelmét
adgyac annac à mi Vrunc mon
dasának. Es ezeknec kiket meg
neuezec mindenec azt à Christus
nac beszédet, sz: Pálnac amaz
mondasáual vetic egbe, mely
ketseg nélkül az Antichristusrul
vagyon. Annac okaert (vgy³
mond

mond szent Pal) miuel hogy az
igaságnac szerelmét be nem
fogadtac, az az, à Prophetaknac
irasocszerent megadatot CHRIS
TVS T nem akartac esmerni es
venni à Sidoc: Azert hochát
I S T E N ü reiaioc chalardságnac
chelekedetit, hogy hidgyenec à
hazugságnac. Holot nem akar³
mi hazugságrul szöl az Apo³
stol, hanem egy bizonyos ha
zugságrul. ³ ³ ³ Ertuén az
Antichristusnac nagy keptelen
hazugságot. Ezekből meg tes
czic hogy mikeppen à CHRISTVS
ki attyának neuebe iöt, egy volt,
azonképpen à Christussal igen
ellenkedö Antichristusis, mely
az ü tulaidon neueben iü, egy
ember leszen.

A s De

HOGY PAPA

Papaság
nem anti-
christus.

De ne hadguc el mégis szent
Pált, mert vgan azon helyen töb-
betis szól ű az Antichristusrul.
Lásuc tahat mit beszél es ertes
kezzünc iobban tüle, egy lezene
az Antichristus, auagy inkább
mint nemelylec mondgac à papa-
ságot, az az, à papáknac szekit es
bírodalmat kel ertenünc az Anti-
christuson. Ig ír azert à Christuf-
nac valasztot edenye. Valaki ti-
teket meg ne challyon, mintha à
Christusnac napia immar közel
volna. Mert el nē iū à Christus-
nac napia, méglen el nem iū elő-
szór à szakadas, es meg ielenic à
bűnnec amaz embere, à vesze-
delemnec ama fia, ki ellenkedics
fel emelkedic mindenec fölötte à
mi Istenec huiattatic auagy tisz-
teltetic.

Az itélet nec
napiat er-
ched à chri-
stus napian.

NEM ANTICHRISTVS:

teltetic. Hogy szent Pal itt az
Antichristusnac orszagarul szol-
lyon, azt senki nem tagadga, no-
ha arrul ki legén az Antichristus
kilomb kilomb fele velekedelec
vannac. Ezt nyiluan lattuc ke-
dig hogy egy embert neuez, söt
mintha vgan vial mutatnaia vg ír
felöle monduan: à bűnnec amaz
embere, à veszedelemnec ama
fia. ὁ ἀντίχριστος τῆς ἀμαρτίας ὁ ὄς τῆς
ἀπωλείας.

Meg tanetnac peniglen min-
ket reia az régi Görög Docto-
roc, hog à Görög articulufnac oly
ereie vagyon, hogy midön vala-
mely ige annelkül vettetic az iraf-
ban, nem valami eg bizonyos dol-
got mutat, hanem közönsegelesen
erthetünc azon egget auag mást,
valamit azoc közzül, mellyeket

Görög arti-
culufnac ma-
laidonsága.

annac az igenec iégzése magaba foglal. Mint imez igen ^{be}eds, akar mely hamis istentis vehetűnc. De midőn valamely igenec melleie vettyuc az articulust, akkor nem akarmit, hanem eg bizonyos dolgot jelentűnc. Vgy hogy az ^o beeds, az egy igaz istent adgya elönkbe, ki rekeztuén minden hamis isteneket. Nem magamtul irom peniglen ezt hanem Epiphanius bol vöttem *lib: 1. cont: Hæres: Secta 9.* Melyhez hasonlatost ír arany szaiu szent Ianos *In Esa: cap: 7.* Cyrillus *In Ioan: lib: 1. cap: 4.*

Holot azért szent Pál, szól uan az antichristusfrul afféle mutatoguel eel, mely egy bizonyos szemelyt mutat, kesleg nélkül nem à papaságot, auagy à papaknac

nac országot (kicsokan volta nac) ielenti, hanem egget valakit, ki ellene veti magát à mi vrunknac, ragaduan űet igaz Christusnac lenni, es azt monduan hogy ű maga volna à Mefsias.

Lalsuc immar Daniel propheta ^{Daniel egy} tanális mit szöl az angal az Antichristusnac szemelyerül ^{rül szöl.} es che ^{Dan: 7.} lekedetirül. Az Romai birodalomnac tiz szaruai tiz kiralyoc lesz nec, es azoc vtan más tamad, (az Antichristus) es hatalmasb lesz en az elebicknel, es három kiralyokat meg alaz. A felségeft szidalmazza, es à fölséges nec szentit el rontya. Es azt alettya hog az idöket es törueiket megvaltoztathattya. Ezecekedig kezebe adatnac egy ideig, idökig,

HOGY PAPA

es felideig. Vgy tezcic ites egz
 rül vagon à beszéd amaz egy
 Antichristufrul, à kirül mies szol
 lunc. Mert ű felölle magyaráz
 zac eztis à helyt Irenæus lib: 5.
 cont: Hærefes: Hieronimus in cap:
 7. Danielis: Augustinus De Ciuit
 tate dei lib: 20. cap: 23. Theodores
 tus in suis in Daniele commentarijs.

1023.

Antichristus
 ueszcic à Si
 doc.

Touabba azt monda Chris
 tus, à mint nem regennis hallá
 toc, hogy az Antichristust ki az
 ű tulaidon neueben fog el iüni ve
 szic à Sidoc. A papat kedig lat
 tyuc hogy nem vöttec, tahat à
 papa nem Antichristus.

2. Tesz: 2.
 Antichristus
 iüuetelénec
 ideic.

Annac fölötteszent Pálnac ta
 netása szerent, akcor ielenic meg
 az Antichristus mikor el iü à sza
 kadás, az az, minden nemzetsés
 gec,

NEM ANTICHRISTVS

gec, mellyec à Romai birodal
 lomhoz halgatnac tüle elszakad
 nac: es mikor vgyan azon Ro
 mai birodalom, mely az aposto
 loknac ideien è vilagon vralko
 dot, közból ki vettetic, az az, el
 pusztul, el fogy, semmiue leszen.
 Mert hogy à Romai Chaszárnac
 engedelmességétül valo el szaka
 dasarul szollyon ott szent Pal, es
 à Romai feiedelemség nec vege
 rül, bizonyetom szent Hieroni
 musal, es Tertulianus al, kic azt
 az apostolnac mondasat vgy er
 tic. Es szent Amburussal, ki ma
 gyarázuan vgyan azon mon
 dasat, azt iria hogy az Romai
 birodalomnac el fogyása es ki
 törlese vtan ielenic meg az An
 tichristus, kikcel eg arant iar arany
 szaiu

Quest: 11.
 ad Algañã
 In Apolo
 gia cent
 gentes.

szain szent Ianosnac (In 2. Tefs: Cap: 2.) es szent Agostonnac (Lib: 2. ca: 19. de Ciuitate Dei) értelmec. Azt peniglen tudgyuc hog, a papasag nem oly idoben kezdetet, melybe vege lot volna a Romai feiedelemségnek, hanem mikor leg hatalmasbac voltanac az Romai Chaszaroc. Sõt még ez mai naponis ninchen annac vege, mert istennek kegyelmességéből mind Chaszar vagon, mind egyéb feiedelmec vanac az Romai birodalomban, es meg mutathattyuc azokat vgyan személyec szerentis.

6 *Antichristy
vilag uege
elöt iii.*

Touabba az Antichristusnac el iouetelet oly közel mondga urunc hogy leszen e vilag vegehez, hogy egikrül vgyan arrul, vgya mint

mint bizonyos ielrül esmerhetic meg az emberec, az itelet napianac el közelgetéset, nem kilomben mint az fige fanac leueleszeserül a nyarnac közel voltat. Hogy mondhatnoioc azert hogy Papa legyen az Antichristus, ha ezer esztendeiével több vagon chac annakis hogy Constantinus Chaszar Romat, es az olasz orszagi birodalmat a Papaknac engette; Annac elötteis peniglen voltanac a Papac, noha nem olyan nyugodalomban es bekessegben; mint Constantinusnac idejétül fogua, mert az hitetlen chaszaroc alat soc haborut, es nagyob reszre inkab mind halalt szenuettene a Christus neuert; Annac okaert bizon meg

B chalatnac

HOGY PAPA

chalatnac valakie hisz nec amaz
karomloknac, kic à Christus
egyházának fő pásztorat, Anti-
christusnac neueztec. Holot az
Antichristus el iöuetelének ideie,
sem illic à Papákhoz.

*Antichristus
ellenkedic
Istennel.*

Aztis iria szent Pál az Anti-
christus felöl, hogy ellenkedic az
Istennel. Kerlec mibe ellenkedic?
Abban hogy fel emelkedic min-
dennec fölötte à mi Istennec his-
uattatic es tiszteltetic. Mi mo-
don emelkedic fel? Vgy hogy
az Istennec templomába ül, mu-
togatúan magát Istennec lenni.
Azaz, szokakat ki hitet az Istens-
necegyházabol, kiket igaz anya-
szentegyhaznac es Isten tem-
plomanac neuez. Azoc közöt
vgy viseli es tisztelteti magát,
mintha

NEM ANTICHRISTVS.

mintha ű volna à Melsias. Söt
vegezetre Isten gyanánt akar
imadtatni. Ilyen keppen veti
magat Isten ellen à kegyetlen An-
tichristus: kit soha egy Papa sem
mielt. Mert leg először nem
ű maga emelkedet fel à Papa,
hanem à Christus emelte fel ütet
arra à tisztre, mellyet az anya-
szentegyhazban visel, à mint
masut beuen meg bizony-
etom. Touabba nem emel-
kedic fel az Isten ellen, vgy mint
ki sem Istennel nagyobnac nem
vallya lenni, sem egyenlöue nem
teszi hozzá, hanem alab valo-
nac tartya, es nem chac az Istens-
nec, de még az ű szogainakis
szolgaiának neuez magat. An-
nac fölötte az Istennec templo-

*Papa, nem
ucti Isten el-
len magat.*

*Postillam-
nac 3. részre*

B z mába,

HOGY PAPA

mába, mely az añaszentegházba
ül vgyan, mert ha annak kiuüle
ülne, nem hogy fő pasztor, de
chac iuh sem lehetne, de nem v'g
ül, hogy Isten gyanant mutogat-
na magát, hanem vgy à mint az
apostoloc, es à többi közöt szent
Peter ültene. Mint hiu es bölch
szolga, kit az vr az ű háza ne-
pen főue tót. Igen akarnám lat-
ni, ha meg mutatnáiac à pápa el-
lensegi, hogy ű, vgy mint Isten,
ül à szent gyülekezetbe: Kit mi
uel hogy meg nem mutathatnac,
mi sem hiszúc azt hogy Antichri-
stus volna.

Mat: 24.
Antichri-
stusoc az
eretnekek.

Az Eretnekek, kic az aposto-
lok nac ideietül fogua voltanac,
es à kic ez vtannis lesz nec, mind
Antichristusoc. Es amaz fő An-
tichristus

NEM ANTICHRISTVS.

tichristusnac, à kirül most szól-
lunc, elötte iaro serege, kic által
szent Pálnac mondása szerent,
immaron az ű alnakfágánac titk-
iat chelekedi, mert à Christus-
nac igaz esmeretit az ű hazugsa-
gáual homalyofettya az emberec
közöt, es az Istenec varasat az
anyaszentegyházat rabollya es
pusztettya. Tahat ha papa vol-
na az Antichristus, ezec mind ű
uélle tartanaiac, az ű igyet for-
gatnáiac, es ű erette hadakozná-
nac. De nem azt miuelic. Ha-
nem à mint az historiakbol meg-
teczic, à regi eretnekek, Arrius,
Manichæus, Donatus, Vigilantius,
Iouinianus, es à többi egye-
tembe mindnyaian ellene volta-
nac az Romai egyháznac es püf-
B 3 pökneec

Papanc el-
lene uannac
minden
eretnekek.

pöknecc. ű ellenekis peniglen à papác, es azoc à szent Doctoroc vitezkedtenec, mellyec à papákhoz halgattanac. Ez mostaniac azonképpen, valahol valaméni vannah, noha űnköztöc sem er-
tenec egyget mind az által mind-
nyaian Papat szidalmazzac, es az ű engedelmesége alatt valo eg házat ellenzic. Hogy à Zuin-
glianusoc es à Caluinistac eretne-
kec legyenec, Luter Martonnal es az ű követőiuvel bizonyetom.
Megint hogy Luter Marton es azoc kic ű uelle egyget vallanac teulyegienec, Zuingliuszal es Caluinuszal. Georgius Maiornac hogy nem igaz vallása legyen az io chelekedetec felől, Vigandus soc helyen iria. Vi-
szontag

Mostani
eretnekec.

szontag Maiornac vgy teczic hogy Vigandus teulyeg. A Trinitariulokat peniglen minde-
nic eretnekeknecc iteli lenni, vgy hogy az ű magoc iteletec szee-
rent, ha mi nem mondanoiokis ezec mind eretnekec, es az Anti-
christusnac szolgai. De vala-
lyon mint tartyac magokat à pa-
pához? Nem szükleg arrul so-
kat szollani, tudgya mind ez es
gefz vilag, hogy nem velle, ha
nem ellene vannah ű neki. An-
nakokaert, lehetetlen dolog
hogy pápa legyen az Anti-
christus, mert ha az volna,
az Antichristus szolgai ű reia
nem történécc, hanem az ű party-
at követnéiecc.

*Daniel az
aldozatnac
el uetelerül
szól.
Dan: 9.
11. 12.*

Daniel Propheta az Hierusa-
lemi templomnac es az sido mós-
dra valo lsteni tiszteletnec követ
kezendő el romlásárul, vgy em-
lekeziec hogy egyetembe vgyan
azon beszedeiben, è vilagnac ve-
gezetirül is szól. Kit meg ielente
à mi vrunc Iesus Christus, mi-
dön úis eggyüt szolla, es egy-
arant hoza elő Danielnec irálat
mindà kettőru. A többi közöt
peniglen azt beszelli Daniel, ho-
gy ez vilag vegezeti elöt az An-
tichristus el veszi à szüntelen
auagy mindennapi aldozator.
Es az időtül fogua, hogy az min-
dennapi aldozat el vetetic, es à
pufztaságnac vlatatósaga oda-
tétetic, ezer, ket szaz es kilencz-
uen nap. Ezt à Daniel prophes-
tanac

tánac mondásat ha meg teker-
tyűc azt talallyuc benne, hogy *Antichristus
meg tilya
az aldozas
tot.*
az Antichristus azt à tiszteletet,
mellyel szüntelen es naponkent
tiszteletic lsten az ű hiueitül,
még tiltya. Vgyhogy negyedfel-
estendeig még az ű birodalma
tart, nyiluan valo es közönsé-
ges tisztelettel nem tiszteletic az
lsten. Mert à mint aranyzaju *Opere Im-
per: in
Mat: Hana
49.*
szent Ianos iria, à keresztyenec
szerte szerent à pufztába es kiet-
lenekbe futnac az Antichristus
elöt, es nem leszen à ki az egy-
házba be mennyen, es ott az l-
stennec aldozatorc tegyen. Irea *lib: 4.
ca: 12.*
neus kedig nyiluabban meg
mondgya, mi legyen az vy tör-
uenybeli aldozat. Tudni illic à
mi vrunknac szent testéne es *Aldozat u-
ton uer-
be. à Mjé.*
B s szent

szent verénc aldozattya. (Kit
 misénc hiuunc) Mellyet vgy-
 mond hogy az Apostoloktul
 vöuen é tellyes vilagon aldozie
 Istennec az anyaszentegyhaz,
 Mal: 1. melyrül Malachias à tizenket
 prophetaknac egyic iöüendö
 keppen így szollot volt. Nap
 kelettül fogua mind nap nyuga-
 sig, nagy leszen (azt mongya à
 seregeknek vra) az én neuem à
 poganoc közöt, es minden he-
 lyen io illattal es tiszta aldozattal
 aldoznac az en neuemnac: Ta-
 hat Irenæusnac mondasa szerent
 à miset fogia meg tiltani az An-
 tichristus. Azt kedig papa nem
 chac nem tiltya, hanem igenis
 dicheri es oltalmazsa söt semmi
 egyeb mindennapi tiszteletet sem
 neuez

Antichristus
 à miset meg
 tiltya.

neuezhet senki, mellyet à Papa
 tiltana: Es ha szinén neuezne-
 kis valakic valamit, nem elég
 volna neuezni hanem aztis meg
 kellene mutatni, hogy ezer, ket-
 szaz es kilenczuen napig, az az,
 negyedfel esztendeig nem enget-
 te Papa azt à tiszteletet gyakora-
 lani. Mert addig ielenti Daniel
 hogy fog tartani az Antichristus
 nac birodalma, es az aldozati-
 nac megszünése. De à papának
 hatalma nem ezer, ketyszaz es
 kilenczuen naptul fogua kez-
 detet, hanem ezer ketyszaz
 es kilenczuen esztendönélis
 előb: Söt chac annakis töb-
 vagyon immar ötuen esztene-
 deienel hogy (à mint az haszu-
 goc mondgyac) à Luter által az ő
 alnak

alnakfaga meg nyilathoztatot.
Tahat nem Antichristus à Papa.

Töb bizonygátis hozhat
nam ennec, mind à derec szent
írásbol, s-mind à Doctoroknac
könyuökböl, de nem akarochó.
szu beszedet szaporettnom. An
nacokaert eleg legyen ez errüt
es immar azt bizonyetom meg,
hogy azoc à kic pápat Antichri-
stusnac neuezic, az Antichristus-
nac tagiai.

**HOGY A KIC PA-
pat Antichristusnac ne-
uezic Antichristus
tagiai.**

Ne

NE bannyác à pápa ellen ^{Antichrist,}
egi, s-nemis banhatyac meltan, ^{tagiai.}
ha meg mutatom hogy üc
az Antichristusnac tagiai. Mert
meg erdemlic hogy à mit oc
nelkül masra költöttene, az, ün-
nen magoknac feiekre terien.
Leg először azert, ebből ^{tes}
ezic meg à mit felölöc mondoc
igaznac lenni, hogy mikeppen
az Antichristus nem az atya ^{l-}
stentül bohattatic, hanem Chris ^{10: 5.}
tusvrunknac mondása szérentaz
ü tulaidon neueben iü, azonképs
pen à Luterec es egyebec à kic pá
pat Antichristusnac neuezic, nem
Istentül küldetnec, de ünne ma-
goktul iü nec. Es ollyanoc mint
à kikerül az Isten panaszolkodic
à proa

Papa ellen
ségis nem
Istentül
bohattatic
nac.

A PAPA ELLENSEGI

Ierem; 23. à prophetánal monduan Nem. küldöc vala Prophetákat es űc futnac vala: Nem szólloc vala nekic, es űc Propheálnac vala.

*Isten: űl na-
lo bochatas.*

10:5.

Ha peniglen azt akariac velűnc el hitetni hogy Istenűl bohattatnac, mkeppen idű uőzetűnc meg bizonyeta maga felűl, hogy űtet az atya bohatta, azonkűppen ezekis tartoznac meg bizonyetani. Ket keppen szokot az Isten az anyaszentegyhazba tanes tokat es egyhazi szolgakat bochatni. Nemellyeket bochatot elein űnnen maga magatűl, kűzbe vetes es ezkűz nélkűl, mint à Prophetákat az ű törű uenbe

ANTICHRISTVS TAGIÁI

uenbe es az apostolokat az Euangeliom alat, kiket senki egyeb által nem, hanem tulai don szaiual valaszta es bochatà Isten es à CHRISTVS az ű szent igeienec hirdetesere. Es à kic így bohattatnac, azoc chodatetelekcel bizonyetottac meg, hogy Isten kűlte űket.

Mely bochatasnac modgya az Apostolokban szűnt meg. Nemellyeket kedig eszkűz által bochatot, mint Titust, Timotheust, Kelement, Dienest, es sokakat egyebeket, kiket az Apostoloc által, megint az vtan à tűb igaz lelki Pasztorokat es prædicatorokat, kiket à tűruen szerent valo pispűkűk nec es egy.

A. P A P A E L L E N S E G I,

es egy hazi feidelmeknec általa
valasztot es küldöt, es e mai na
ponis küld ü szent fölsége az ana-
szentegyházhoz, hogy ü követi
legyenec es igazgatoi az hiu ke
relztyeneknec.

*Bizonysá-
sa à bocha-
tasnac.* Aki euel à mafodic bochatás-
nac modgyauaal mondgya hogy
bochattatot Istentül, szükleg
hogy meg mutassa kic által bo-
chatta legyen Isten ütet. Mint
szent Pal, kirül azt írta sz: Lu-
kach, hogy à pogánoc között
valo prædicallásra az Antiochi-
Act: 13. abeli Prophetac es doctoroc által
valasztatá ütet es Barnabast az
Isten,

*Papa ellen-
segi, kitül
küldette,
ucc.* Immaron azt kerdem à Papa
ellensegitül, kitül küldettenec
ü, hogy prædicallyanac? Azt
felelic,

ANTICHRISTVS TAGIAI.

felelic, iol tudom, hogy Istentül.
De mi modon? ha à bochatásnac
első modgya szerent mondand-
gac, ottan azt keuanō tülöc, hogy
chodauaal bizonechac azt meg, kit
még eddig nem miueltenec, s ne-
mis miuelhetnec. Azert inkább hi-
szem hogé szköz által fogiac mon-
dani hogé bochattattanac. Añac o-
kaert enis arra kötelezē őket, hogé
mutassac meg azt az ezközt. Es
ha nemellyec Döbröczönbe, ne-
mellyec Kolosuarat, nemellyec
Sempten, nemellyec Vittember-
gaban, nemellyec Geneuaban, ne-
mellyec Norinbergaban, nemel-
lyec Brigában, nemellyec egyebüt
mondgac hogy valasztattanac à
tisztre, az ott lakozo Superintens-
desec auagy prædicatoroc által.

C Akas

A P A P A ELLENSÉGI,

Akarom ertennem ezeknekis kitül
adatot legyen az à hatolom hogy
egyhazi szolgákat valaszanac es
prædicatorokat küldgéné, mert
félec raita, hog nem az aiton hanē
masunnat hagtanac be az akolba,
es annac okaert nem pasztoroc,
hanem oruoc es toluaioc.

Noha azt vitattyac hogy tör-
ueni szerent valo szolgac, miuel
hog (à mint üc mondgyac) à töb-
tudos es iambor eghazi nepektül
valasztattanac reia, hogy az Isten
szöleiebe munkafokat bochafas-
nac. Es netalam mind addig sad-
dig mennehatra az idökben, ho-
gy szinten Luter Martonra vi-
szic (ha vihetic) az ü erede-
teker.

Mert Luteris sem choda tetelel
meg

ANTICHRISTVS TAGIAI.

meg nem bizonyetotta hogy tisz-
tan ü magatul Istenül küldetet
volna, sem emberét nem adhattya
kiartal valasztotta Isten ütet annac
az Buangeliomnac mellyet hirde-
et, hirdetelere. Hanem az ü tulai-
don neuében iöt, es az ördög nec
kiszteteséböl kezdet vy tudomant
hinteni à kőszeg közze, (mikep-
pen ü magais vallya) kinec oly
igen teczec à kilömbözes, es az ü
agyánac gondolattya vtan valo
iaras, hogy noha midön à Romai
egyháztul el szakada, valánac
egyebekis, kic onnan ki szakattas-
nac vala, vgy mint à Görögök es à
Hulsitac, de azokhoz sem álla-
egyikhezis, hanem vgan chac ma-
gánac valec, es az ü teczése sze-
rent raka egy Synagogat az An-

Luter nem
Istentül
bochattan
tot.

Luter szin-
ten chac
maganac
szakador.

De misa
circulari.

C z tichrist.

A PAPA ELLENSEGI

tichristusnac. Annac okaert mind Luter, s-mind azoc à kic ũ tule szarmazuán soc fele ofzlánac, az Antichristusnac tagjai.

Hamis prophetac imit amot mutogattyac à Christust Mat: 24.

Touabba azt beszelli iduóze tñc szent Matenal, hogy az hamis Prophetac mondgyac imit auagy amot: à puzztaban, auagy à reitec helyekben lenni à Christust. Kit miuel hog à pápa ellélegi miuelnec, ketség nélkül nem igazac, hanem hamis Prædicatoroc.

Imit amot mutogatni mi legyen.

Mert nem imit auagy amot mutogatnyake vrunkat, à kic mind ez oraig sem alkothattanac meg raita, mellyic sectába találtafec az igazság. Mindenic magánac tulajdonettya, es égic sem engedí à maliknac az Euangeliomnac igaz értelmet. Nem éggyüt,

ANTICHRISTVS TAGIAI.

gyüt, hanem ki à Confessionistaknál s-ki à Calvinistaknál vitattya hogy vagyon az Istennec igeie. Ez am à Christust imit auag amot mutogatni. Megint vgyan azoc valyac à puzztabanis auagy à reitec helyekben lenni. Mert holot à Christus az ũ egyházában s-
 kot legyen lakni, es attul soha el nem tauozic, valaki az anyaszentegyházat à puztába es reitec helyekbe rekesti, à Christustis oda rekesti. Luter Marton kedig azt miueli, vgy mint ki azt iria hoggy à Pápa országa alat (mely az ũ velekedese szerent, leg keueföbet, öt száz esztendöt tartot) egyetlen egy pispóc sem volt ki az ũ tisztiben el iart volna, es chac egy Conciliom sem löt, kiben az

Christus az egyházában lakic.

Christust puztába es reitec helyekbe mutatni.

Luter mint mutatya Christust à puztába. Tom: 2. de Seruo arbitrio.

C 3 Isteni

Isteni tiszteletrül vegeztenec volna. Mind az által meg tartotta vgmond ezec alattis Isten az ű egyházat, de vgy hog ingyen egyházac sem mondatot.

*In confessi
one sua ca
pit. 5.*
Bezais hasonlatos képpen che-
lekedic, mert azt méri mondani,
hog az hiueknec gyülekezetit, ne
ha maid chac ű maga az Isten tud
ga es esmeri, senki nem egyeb.

Reg. 19: 17
Hifzem elég pufztába, es eleg
reitec helyen lehetet az anyaszent-
egház, ha anni ideig, még Luter
mondgya, sem igaz pispóc, sem is-
gaz Conciliom, eg sem talaltatot.
Ha annéra volt à szent gúlekezet
nec igye, hog ingen chac egyház
nac sem hiuattatot. Ha à mint Be-
za beszelli, neha Istennel töb sen-
ki nem tudhattya hol legyen.

Nem

Nem arra tanet bizony min-
ket à Christus, hogy oly igen el-
nomattatnéiec, es temettetnéiec va-
laha az ű egyháza à hamis pispóc-
köktül, hog még chac à neue se-
maradna meg. Hog oly igen el tit-
koltatnéiec, hogy azt sem tudná-
iac az emberec mely helyen lap-
pangana.

Söt azt monda hog az egyház
ellen, mellyet erős kő szalon ep-
pét, à pokolnac kapui soha hatal-
mat nem vehetnec. Hog az he-
gyen eppetetet varas (az anya-
szentegyház) el nem titkoltatha-
tic. Esaias azt prædicallya, hog az
Istennec egyháza, mindenkoron ű
egyházanac neuztetit. Vy neuel
neuztetél, vgymond mellyet az
vr szaiac neuzet, Nem hiuattatol
töb

C +

töb

H

A PAPA ELLENSEGI,

többe elhagyattatnac, hanem az en neuem ű benne.

Mely mondást magyarazuan szent Hieronymus, azt iria, hogy az vy neu semmi nem egyeb, has nem az, mellyet vruncada à szent gyülekezetnec, ig szoluan Peter nec. Te vagy à kő szál, es ezen è kő szalon eppetem az en egyházamat. Miel hogy azert Luter, es à tób papára morgo esze vezettec imit amot mutogattyac à pusztaban, es reitec helyeken prædicallyac lappangani Christust az ű egyházaua egyetemben, es aual bizonettyac hogy ic hamis Prophetac, ketseg nelkül à fő hamis Prophetanac az Antichristusnac tagiai.

Mat: 16.

Az Isten nec szolgálai Christustul

ANTICHRISTVS TAGIAI.

tul Christianusoknac, az az, keresztieneknec neueztetnec, es nem akaria szent Pál, hogy valakitül egyebtül neuezteffene. Sőt igen dorgallya à Corinthusbelieket erette, hog ű köztöc ki Palenac, ki Apolloienac mondgya vala magát.

Christusul neueztetnec à keresztienec.

Kiből megteczic, hog ez tulajdonsága az igaz prophetáknac, hogy nem magoknac hanem Christusnac gyuitenec sereget, es az ű tanetuanyc nem veznec űtülöc neuet, hanem à CHRISTVS neuetül vetetetet neu elhiuattatnac.

Prophetác à kis igazac Christusnac nem magoknac gyuitenec tanetuanyc nyokat.

De à Pápa ragalmazoknac tanetuanai, ki ki mind az ű mestereknec neuket viselic, es Lutertül Lutereknec, Caluinustul Caluinis-

Papáual elenkedő Eretnekek, sőt keppen neueztetnec à sđ eretnekekül.

139/2

A PAPA ELLENSEGI

táknac, Zuingliánustul Zuingliánusfoknac neueztetnec.

Cont: Lucia
ferianas,
prope suã.

Szent Hieronimus kedig azt beszéli, hog valahol azt hallod hog azoc à kic Christusénac mondatnac, nem az vr Iesus Christustul hanem valakitül mástul neuezretnec, tudgyad hogy ott nem à CHRISTVS NAC eghaza hanem az antichristusnac Synagogaia va gyon.

In acta apo:
Hom: 33.

Arany szaiu Szent Iánosfi azt írta, hogy az eretnekek az ű eretnekségeknek talaloitul hiuattatnac. Honnét è következic, hogy mind à Luterec s mind à Calvinistac, mind à Zuingliánusoc, es egyeb effele neuekcel bellegeztetec az ű mesterekkcel egyetembe, antichristus tagiai, es az ű belleget vilelic

ANTICHRISTVS TAGIAI.

De talam elő fog allani valamely Sib, auagy Sipos, es azt kezdi mondani, hogy miés Papátul papistáknac neueztetűnc, mint hog űc Lutertul, Calvinustul, Zuingliustul, Lutereknek, Calvinistáknac, Zuingliánusfoknac.

Tudom hog à hittul szakattac vg hinac minket, de meni ideie vagon, miulta ezt à neuet reianc attac? Auagy mind attul fogua volté à papistáknac neue, hogy vannac è vilagon, kic vgan azont vallyac à mit mi vallunc. Nem volt, hanem Luter Marton bo szubol, es gyűlölségből, neueze minket papistáknac, maga à mint az ű velekedése tartya, előtteis maid öt szaz esztendőuel: ha igazat akart volna peniglen mondani

Amicipsa
Papisták
nac neue
nem regi.

Papisták
nac Luter
neuezet
minket.

C 6 dani

A PAPA ELLENSEGI,

dani, ezer öt száznalís többel, söt vilag kezdetül fogua mindenkor volt ez à hit mellyet mi tartunc. De űc mind attul fogua hogvannac ezekkel à neuekkel, melyeket elö számlalec, hiuattatnac.

*Papista ucu
nem egy
ember neué
tül uctetet.*

Touabba à papista neu, nem valamely ember nec tulaidon auagy vezetéc neuetül vetetec, mint à Luterek nec, Calvinistak nac, Zuinglianusok nac neu ec, hanem à tisztül, mellyet mindē fő pasztor vil el az anyafzentegyházban.

Tahat kilomb à mi neuinc, még azis à kit nem régen es irgysegból attanac reianc à mi ellensésginc, az ű neueknel.

III argh

*Antichrist
ország
nem sokáig
tart.*

Ebbólis meg reczie, hogy à kic è mostani időben Pápat Antichristusnac neu ezic, az Antichristusnac

ANTICHRISTVS TAGIAI.

christusnac tagiai, hoga mikeppen az Antichristus országá nem sokáig, hanem chac negedfelesztensdeig fog tartani, azonkeppen ezec közöt sem találóc fenkit olyat, kinec tudománya hoszu idegg eppen meg maradot, es böchűse tben tartatot volna.

Luter Marton, 1517. eszten *Luternec* dő taian tamada, de nem dicheked *országá* hetic velle, hoga sokcal touab *rovid tön.* országolt volna bekeséges nyugodalomban, annálà még az Antichristus országolhat. Mert 1522. esztendő forgasában fel emelke dec ellene egy tanétuánya Zuinglius, es országánac nagy részec magánac foglala, el hitetuen ű tüle sokakat, kic annac elötte az Luter velekedés ec nem kilomben C 7 tartot

A PAPA ELLENSEGI

tartottac, mint ha menyből adatot
volna nekic.

Annac vtaña tamadanac vgan
azon Luterne scholaiabol az A-
nabaptistac, Osiandrinusoc, Suencs
feldianusoc, Maioristac, Libertis
nusoc, Caluinistac, Puritanusoc,
Vnctusoc, Trinitariusoc, es soc es
gyeb viszaonyo teuelgoc, kic kő
zöt annéra el oszla az ű mesterek
nec országa, hog maganac ingen
semmi nem marada benne.

Mert vgyan nem tudom, hol
maradot volna meg eppen à Lu-
terne tudomanya, es à ceremoniac
hol szolgaltatnanac szinten vgan
mint ű tüle szolgaltattanac.

A Zuinglius bolondsága sem
fokat tarta, mert Caluinus, es Be-
za melyebben menénec, es kilomb
módot

Zuinglius
országának
vőuid volta

44

ANTICHRISTVS TAGIAI,
módot talalanac abban, à mit ű el
kezdet uala, es el tauozuan Zuing
liustul, mellgiec uonac inkab mind
azokat à kic ütet köuetic vala.

De Caluinus sem mindenüt ho
szu ideig vralkodhatec, mert Len-
gyel országban, es Erdelyben à
Trinitariusoc ki vonac szaiabol à
koneznac iob részec.

Caluinus
keveset u-
ralkodcc.

Es azonközbe ezekis oszlani,
es romlani kezdénec, holot David
Ferencz, ki fő ember köztoc, to-
uab ment immar à többinel ab-
ban à teuelygesben, es az ű tarsai-
tul soc résziben kilombözö ueles
kedest vót elő, mellyert mostan
vg teczic erdeme szerent à töms
lőczben tartatic.

Trinitarius
sokis romis
ni kezes
nec.

A többinekis mind ig vagon
dolgoc, es naponkent eggyc à ma
siktul

45

A PAPA ELLENSEGI,

síktul meg emesztetic. Kiből akar kiesészebe veheti, hogy ezec az antichristusnac tagjai.

*Antichristus
elnevezi à
szüntelen
aldozatot.*

Az antichristusról azt mondóc nem regen, sőt Daniel regen meg mondotta vala, hog el veszi à szüntelen auagy mindennapi aldozatot. Azt miuelic à papa ragalmazois, kic rutollyac, baluan yozasnac neuezic, es minden tehetségekkel azon vannac hog sem miue tegyéc à mi vrunc Iesus Christusnac szent testéne, es szent verene aldozattyat, mely à misében aldoztatic. Kiuel meg bizonytyac, hog az antichristusnac feresgebe valoc.

In Matth:
Hom: 83.

Mert ha ez az aldozat, à mint arati szaiu szent Ianos iria, bizonytya, hog à Christus mi erettunc meg

ANTICHRISTVS TAGIAI.

meg aldoztatot, altalan fogua valaki ennec ellene szol, à Christus halalat tagadgya, es aual meg mutatya hog ellensége à Christusnac.

A kic é vilag vegezeti fele tamatnac, azokat hamis Prophetaknak, az az, Antichristus tagiainac neuezic à Christus. Luter es à több ű túle szarmazot Pápa ellenségi, im nem regen tamadanac, midon el kezdet immar közelgetni è vilagnac vége. Annac okaert semmi keppen el nem mehetne elötte, hanem vgyan raitoc marad ez, hogy űc az Antichristusnac tagjai.

*Antichristus
tagjai vilag
vegefele
tamadnac.*

Hadgyanac beket tahat Papanac, es visellyenec magokra gondot. Teriene meg es tarcanac

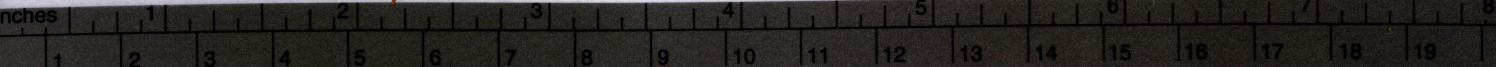
chanac pænitentiát. Mert ha
mind vegig vgyan ezen vakfagy
ba maradnac, az Antichriftusfal
az ű feiekcél igytembe, meg űli
üket az vr, az ű szaianac
lelkeuel, es semmiue telzi
az ű fenyés el iöues
teléuel.

Ez eke az öbbie sz. János királ püspöke
Zena + püspöke argumentumdat az Pöf.
Ha Byzantium magy. de ha a hind
nyakadta sündi. Ez eke ha csak ha
Zeni Zembirmit az öm. magy. für
az ö. Orientumban hogy a hind az
Pöf. legy. az. es ö. yel. ögyne
igaz. Zentel. a. v. z. z. z. z.

Ha a d. s. hemim aieibem akedni
Tillgdi aieles, bar fel kötnö az garyat
telekisel idgyis, mire bizony mindent.
his igaz tudomány az igazan tudgöt, az kö.
völle ellen fel vöve bündös hadat, az ak
egy hoveal, egy bi dnyam hogy, nezd
his aiehalni belé, hogy ily nezd farkad.
onyos mitadat egy hoveal dmmia vöve
es dclam magy. az. Pöf. tudat a
Dunaban us dcaent. az ö.

2. Anonimierung und Spinn
Hofp. King. Sub. ö. ö.

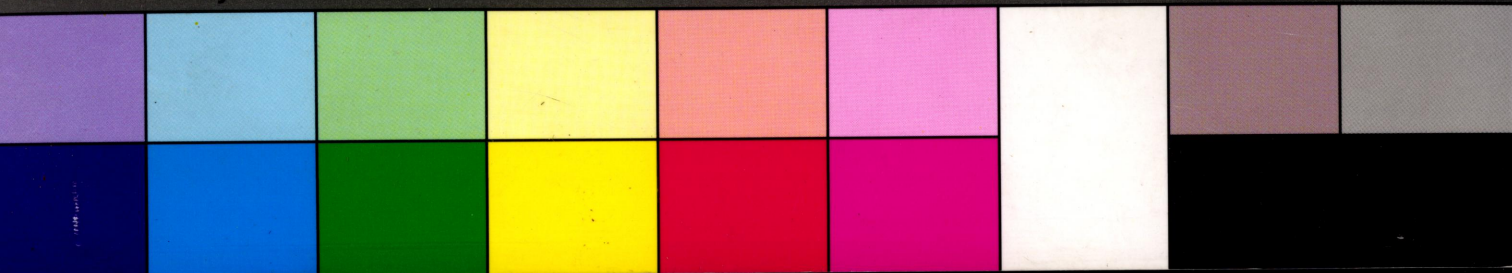
1705. Kommitte n. n. n.
Kom. d. d. d. d. d.

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

chanac pænitentiat. Mert ha
mind vegig vgyan ezen vakfag
ba maradnac, az Antichriftusal
az ű feiekcel igytembe, meg űli
üket az vr, az ű szaianac
lelkeuel, eslemmieue teszi
az ű fényes el iöues
teleuel.

*Ez elcs az öbbie sz. jánó királ jndáló
Zena s. jndója Argumentumdat 20 P. d.
Ha Bynon magadte ha alind
nyakidre sündi. Ez elcs az öbbie
Zeni Zentimist alind magadte
Zeni Zentimist alind magadte
Papud legyem. Ez elcs az öbbie
igaz Dóltak avestetele.*

*Hogya elcs, hemm aleibem akedni
Felladi kilek, bar fel köner az garyat
velkessel idgius, mire bizony mindent.
Hoz igaz mindent, az igazan hind gör, az kö
völle ellen fel rovat blud's kedat, az ak
egy hoveul, ugi bi dugnam hoggy, meg
his elhelni belc, hoggy ily negy farkad.
vagy mitedat egy hoveul Lommian kilek
es kelam magyidben, a Pesti hindent a
Dunaban us bodeant. az el*

Handwritten notes in cursive script, including the name 'Joh. Pommers m. p.' and other illegible text.

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

